

Forhandlinger om denne Sag i 1871—72. Det var første Gang, at vi havde den samlede Loldreform rigtig for siden 1863. Jeg havde dengang den Ære at være Medlem af Udvalget og kjender derfor overordentlig godt Udvalgets Stilling. Man foreslog dengang en Nedfattelse af Tolden i det Hele af ca. 3 Millioner Kroner og en Forøgelse paa den anden Side af andre Sætter af ca. 600,000 Kr. Disse Hovedposter fordele sig saaledes, at der til Forbrugsartikler, som have særligt Hensyn til vor økonomiske Udvikling, er blevet foreslaaet Nedfattelser til Bærløb af ca. 1 Million Kroner og derimod til Livsfornødenheder, Fødevarer, Klæder og desl. ca. 2 Millioner Kroner, hvorfra bliver at drage Forhøielserne paa andre Fornødenheder, ikke Livsfornødenheder just, men snarere Luxusgjenstande, Luxusklæder, nemlig de 600,000 Kroner, jeg fremhevede før. Der bliver altsaa tilbage paa denne Kategori 1,400,000 Kroner. Facit bliver efter vor Overveielse 1 Million Kroner paa den ene Art Artikler og 1,400,000 Kroner paa den anden Art. Det kan derfor ikke siges, at vi dengang som Udgangspunkt for vore Forhandlinger glemte dette, som det ærede Medlem har Ret i, meget vigtige Hensyn. Jeg tør paaftaa, at de ærede Medlemmer, der have siddet i Loldudvalget, ville give mig Ret i, at denne Betragtning i sine to Hovedretninger holdt sig gennem Loldudvalgets Forhandlinger og gennem vore senere Afstemninger her. — Naar jeg derefter gaar over til det ærede Medlems Bemærkninger om særlig at komme Landboerne til Hjælp ved Afstæffelsen af Salttolden, Kultolden og Tolden paa Landbrugsmaskiner, da er jeg ikke saa heldig at kunne følge det ærede Medlem. Nedfattelsen af Salttolden kan ganske vist have Betydning for Landboerne, men det har den væsentlig for Alle; for enkelte Landbrugere maatte og enkelte Næringsdrivende noget mere end almindeligt; men det er en Loldnedfattelse, som utvivlsomt vil have Betydning for alle Statsborgere. Hvorvidt man nu var retfærdig, naar man tog denne ene Lold-sats og sagde: Vi stryge den, skal jeg betvivle, thi saa vilde vi pludselig tage Beskyttelsen fra de Fabrikker, der her koge Salt, og det er ikke overensstemmende med de Regler, vi ellers følge, hvor vi tage mere almindelige Hensyn. Man vil allerede ved denne lille Position se, hvor vanskeligt det er at rive en enkelt Position ud af Larisen og sige: Nu stryge vi denne, uden samtidigt at overveie og undersøge, i hvilken Forbindelse det ene staar med det andet. Vil man f. Ex. hæve Salttolden og lade Kultolden bestaa, kunde der være andre Ting i Veien. Saa vilde man gjøre dobbelt Uret mod de saltkogende Medlemmer af Samfundet, thi da vilde de komme til at betale Lold ogsaa af de Stoffer, de forbruge ved deres Fabrikation, medens der ingen Lold er paa det Fabrikat, de fabrikerede. Saa vi nu over til Kultolden, da vil der klæbe de samme Ulemper

ved en pludselig Strøgning uden Forbindelse med en mere almindelig Revision. For det første vil jeg sige om Kultolden, at jeg ikke erkjender, at dens Strøgning vil være af særlig Nytte for Landbrugere. Naar jeg har været med til at foreslaa Kultolden aiskaffet, altsaa fri Indførsel af Kul og ligeledes Salt, netop de to Positioner, som vi siden 1871—72 have opstillet som vort Krav — og det glæder mig, at vi maatte tidligere have haft, hvad jeg ikke veed, og maatte ogsaa nu kunne faae det ærede Medlem til at gaa med til vor Anskuelse — har jeg for mit Vedkommende haft den Betragtning, at Kultoldens Afstæffelse væsentlig var til Hjælp for Kjøbstadsfolk og Næringsdrivende, og jeg har ikke faaet nogen statistisk Oplysning om, at det ikke er saa. Jeg vil indrømme, at det kan være til stor Nytte for de større Landbrugere, som navnlig bruge Maskiner; men forsaavidt de tillige have Skove, vil omtrent den Lettelse, de faae ved Nedfattelsen af Tolden paa Kul, veies op af det Tab, som de ville lide ved, at Brændet synker noget i Pris. Men der er en anden Omstændighed med Hensyn til Kultolden, nemlig den, at, dersom vi ensidigt hæve denne Kultold, vil det simpelt hen betyde, at vi forhøje Beskyttelsen akkurat i samme Grad for de Fabrikater, der nu tilvirkes ved Hjælp af Kul, hvis Fabrikation drives ved Hjælp af Kul. Naar man nu gik i denne Retning, som tidligere har været Tilfældet, en lempelig reformerende Lempelse af Beskyttelsen, vilde Folkethinget ligefrem gaa mod sin egen Afstemning, dersom det ved at stryge Kultolden vilde forhøje Beskyttelsestolden for disse Fabrikker. Jeg tror ikke, at disse Betragtninger lade sig omstøde, og nærer det Haab, at der i den delvise Imødekommen fra det ærede Medlems Side maatte ligge en Tilbøielighed til fra de Herrers Side at komme ind paa en virkelig gennemgaaende Revision af Loldvæsenet med Lettelse baade for Livsfornødenheder og for Brugs-gjenstande, som kunne faae Betydning for vor økonomiske Udvikling, selv om vi overfor et saadant fornuftigt Arbejde, som udføres trods alle økonomiske Vanskeligheder, skulde ende med et Deficit for Statskassen. Naar vi kunne dække dette Deficit efter de tidligere antydede Regler, saaledes, at vi lode dem med de smaa Formuer og smaa Indtægter være fri for at deltage i at dække det, medens vi, som havde noget større Indtægter og Formue, dælte Deficitet mellem os efter de Retfærdigheds- og Beskatningsregler, som tidligere have været omtalte, saa vilde vi i dobbelt Forstand, forekommer det mig, gjøre en nyttig Gjerning, i dobbelt Forstand hjælpe paa, at disse Forhold rettedes. Hvad Landbrugsmaskiner angaar, kan jeg ikke indse, at Loldfrihed for dem egentlig i og for sig fra et alment Statsstandpunkt have større Krav paa at iværksættes end Loldfrihed overhovedet for alle Maskiner, der bruges til Næringsdrift. Mig forekommer det, at alle Næringsdrivende, der bruge Maskiner, maatte akkurat med